

7. 1. 2018 - Srdce bez ducha?

1. čtení: Mt 5, 8

Píseň: 299 - Ó ty radostný čase vánoční

Základ kázání: Ž 51, 1-15 (v. 12 vybraný v Chotiněvsi)

Kázání: Milé sestry, milí bratři,

jak lépe začít rok, den i okamžik než vyznáním vin? Jak lépe vykročit než přiznáním vlastního smilstva náboženského i vztahového, přiznáním a vyznáním vlastních nepravostí?

Vždyť je to Bůh, kdo deptá naše kosti. Pro hříchy, tedy pro vzpoury, právě proti Bohu. Bůh čeká, až si přiznáme, že jsme spáchali zlé v jeho očích.

Vždyť nemáme čisté srdce ani pevného ducha. Protože nejsme schopni umýt své viny - natožpak dokonale. Nedokážeme zahlazovat své nevěrnosti - ani nemůžeme. Vždyť my jsme je spáchali. To je stejné, jakoby měl vrah či zloděj u soudu rozhodnout o své vině či nevině, případně o výši a formě trestu. Jen skrze vyznání viny může člověk vykročit na cestu k čistému srdci.

Kterého však člověk nikdy nedosáhne. Tak nám nezbyvá než prosit. O Boží stvoření čistého srdce z toho ničemného, zlého, sobeckého srdce, kterým disponuje člověk už v matčině lůně (v. 7). A klidně už tam otročíme svému srdíčku - plod je schopen zabít svou matku, jen aby sám přežil. Díky Bohu taková eventualita nastává jen v extrémních případech. O lidské sebestřednosti, chamtivosti a sobectví už od početí však vypovídá nekompromisně.

Ale čisté srdce nestačí. Ani náhodou. Čisté srdce bez ducha přímého, bez ducha pevného, bez ducha upevněného a stabilního, takové srdce je mocným otrokářem. Snadno totiž člověk, v domnění čistoty srdce, podléhá vlastní emocím, které právě z něj

plynou. A tak ve vlastním dojmu sebespravedlnosti, sebesvatosti či jen nedostatku sebezapření projevuje uraženost, zraněnost, dotčenost, křik, hysterii i flegmaticnost, lhostejnost nebo sebedůležitost. Protože to je právě teď v mém srdíčku. Protože takový přece jsem!

Paradoxním pak je, že sebečistší srdce bez upevněného ducha nesnáší, když se někdo jiný projevuje a chová stejným způsobem. Jak to u otrokářů bývá.

Tak i žalmista, symbolicky v roli Davida podvádějícího Urijáše, pokračuje od prosby o stvoření čistého srdce k pevnému duchu. K prosbě o upevnění vlastního ducha. K zřádnění (vše hebrejský termín k-v-n) vlastního ducha. Totiž aby byl upevněn v řádech Božích.

I kdyby totiž čisté srdce uzřelo Boha, jak o tom hovoří Písmo v Kázání na hoře, nepochopí. Pro svou rozkolísanost, neznalost, zbabělost, strach - pro absenci pevného ducha. Nepochopí, že nevidí Boha. Že vidí jen Boží sdělení sebe sama takovým způsobem, aby ta ubohá lidská mysl mohla pochopit, ba vůbec zachytit, alespoň kousek Stvořitele světa, Hospodina zástupů. Ne věčného Hospodina takového, jaký je. Vždyť je nevystihnutelný celým časoprostorem tohoto kosmu! I kdyby čisté srdce uzřelo Boha, bez pevného ducha zpyšní, bude se mít za lepšího než ostatní. Za vyvoleného - vždyť jsem viděl Boha. Přitom neuvidí ani vlastní krátkozrakost nebo ubohost.

A kruh Ž 51 může začít nanovo: Dalším vyznání dalších vin. Další prosbou o stvoření čistého srdce i pevného ducha.

Ale to není špatně. Vytrvalé vyznávání vin je dobrou cestou. Rozhodně lepší než život v dojmu, že nepůsobím a nenesu viny žádné nebo jen banální. O tolika vlastních nepravostech nic nevíme - doplňuje Ž 19. Možná právě od těch potřebujeme očistit nejvíce. Od všeho toho, co jsme způsobili, ale pro svou krátkozrakost, nezájem nebo omezenost mysli nás ani nenapadlo, že jsme se provinili. Že jsme způsobili zlo. Nebo jen proto, že si nic takového hlavně nesmíme nikdy přiznat - jak nás tomu učí lidská moudrost.

Tak všem lidem stvoř čisté srdce, Hospodine zástupů. Obnov a upevni ducha každého člověka, ať nás nezotročují vlastní srdce, prožitky, emoce, dojmy. Aby nám nevládla neznalost a nepoučenost. Doba, která odmítá fakta a jde dobrovolně za bludy a smyšlenkami. A ve své pýše pak znovu a znovu pláče nad rozlitym mlékem. Zbytečně.

Jen díky tvému novému stvoření můžeme prohlédnout k tvému cíli: Spáse každého člověka. Jen skrze tvé čisté srdce a tvého pevného ducha můžeme učit tvým cestám (v. 15). Ne cestám svým. Ne svým názorům a myšlenkám a nápadům. Nýbrž tvým. Cestám Božím a božským. Vždyť jen skrze tvé nové stvoření můžeme tvé cesty alespoň trochu znát.

Stvoř nám čisté srdce a upevni našeho ducha, abychom tvým cestám učili nevěrné. Hříšné. Tedy všechny, protože každý člověk je hříšníkem, i kdyby alespoň ospravedlněným. Ale hlavně abychom učili ty, které považujeme za nejhorší. Právě ty, kteří nám strašně vadí, kteří zatěžují naši společnost nebo společenství. Kteří škodí a kradou a lžou a zabíjejí a smilní. Kéž je učíme tvé cestě po příkladu tvého syna i žalmisty.

Kéž učíme cestě, kterou jsi prošlapal ty. Po které se za tebou ubírá již tisíce let společenství putujících, *communio viatorum*, Církev, Tělo Kristovo. Kéž vyprávíme o tvých mocných skutcích vůči Abramovi, Izákovi a Josefovi. Vůči Davidovi i apoštolům. Ne o lidských výkonech, které znovu a znovu přinášejí selhání, sebestřednost a tak zlo. Zejména naše osobní výkony - často nezreflektované, hluboce subjektivní a tak velmi scestné.

Hříšníci se bez svědectví o tvých, Božích cestách, mohu obracet jen velice těžko. Bez svědectví o tvých cestách z úst tebou stvořeného čistého srdce a tebou a v tobě upevněného ducha. Tedy vposledu bez svědectví tvých úst a tvého ducha.

Nedokážeme hříšníky obrátit. Vždyť jimi sami jsme. A ty po nás ani nechceš, abychom někoho obraceli. Abychom někoho spasili. Abychom někoho učili víře. Ty chceš, abychom učili tvým cestám. Tváří v tvář vyprávění a výkladu tvých činů a tvé cesty se může hříšník obrátit. Ale právě se obrátit - bez jeho rozhodnutí to

není možné. Tak se i my se můžeme obrátit jen když nás někdo učí tvé cestě. Vždyť jsme stejně nevěrní a hříšní jako všichni ostatní.

Přejeme si, aby se hříšníci obraceli a navraceli k tobě. Právě hříšníci. Ne jen proto, že jiní lidé neexistují. Ale také proto.

Přejeme si kráčet po tvé cestě. A tak mezi sebou vítat podvodníky a lháře, nepohodlné a odmítnuté, prostitutky a zloděje, vrahy a smilníky, nemakačenka i workoholiky, hloupé i zatvrzelé i všechny další, kteří se k tobě obracejí proto, že zde i jinde vyučujeme tvé cestě.

A tak nás očisti, Hospodine zástupů. Proti tobě samému hřešíme, vždyť tak málo se učíme tvé cestě a ještě méně jí učíme. Pro své veliké slitování a své jméno zahlad' naše nevěrnosti. Vysvobod' nás z otroctví našich nepravostí. Naše nepravosti smyj z nás dokonale, vždyť jsme v ní byli počati!

Srdce čisté stvoř nám, ó Bože, a obnov v nás ducha přímého a pevného. Abychom žili pro nevěrné a hříšné. Abychom neuhýbali z tvé cesty ani ve svém učení.

Amen.

Píseň: 379 - Stvoř srdce čisté, Bože mi